

Удружење породица киднапованих и несталих лица
на Косову и Метохији

ЧАСОПИС „ОТЕТА ИСТИНА“ – БРОЈ 4, април - јун 2005.

ИСТОРИЈА СЕ ПОНАВЉА - ПОНОВО ЈАМЕ

Страшно је нажалост истинито да се у страдању Срба јаме јављају као неизбежно зло. Помислили смо да су далека ружна прошлост, али ето на несрећу нису. Поново се јављају, с деценијском и временском дистанцом. Овога пута нису то Прибиловци, Јадовно и остала српска стратишта у Хрватској. Овога пута је то Волујак на Косову и Метохији, јама у којој на најмонструознији начин окончаше животе мирни сељани ораховачког краја.

Поред јама јави се и масовна гробница у Малишеву, ништа мање језива, само што се до ње могло лакше доћи.

Срби мучени, пребијани и убијени, нормалном људском уму на незамислив начин. За неверовати је да постоје људи толико помраченог ума од мржње која их разједа, који су на самом крају 20. века у стању да побију људе, цивиле, децу, мирне сељане, само зато што не припадају истој вери и народу.

Кад се размишља о недељу таквих људи неизбежно се намеће упоређивање људи и звери. Ови први спадају у разумна бића, животиње не. Али животиње никада својој врсти неће нанети зло. Стравично је што су ови људи тако завршили своје животе, што су им кости помешане са животињским, што их је покрио отпад из околних албанских села.

И још једно питање за целате: - Сањају ли своје жртве? Ако припадају разумним бићима, размишљају ли кадгод шта су учинили. Стресу ли се од помисли да су маљем разбијали људске кости, прекинули нечији живот. Боје ли се Бога?

КОД СЕЛА ВОЛУЈАК ДЕСЕТ КИЛОМЕТАРА ЈУЖНО ОД КЛИНЕ У
МЕТОХИЈИ - МАСОВНА ГРОБНИЦА У ПЕЋИНИ

Ради се о српским жртвама. Гробница у јами откривена 10. априла 2005. а УНМИК полиција је тек 18. априла обелоданила да су српске цивиле албански терористи још 1998. године киднаповали и после мучења бацали у јаму.

Масовна гробница се налази у региону где је терористичка УЋК била најозлоглашенија и само 10 км од Драгобиља где су албански терористи имали главни штаб. Регион је у области „Дукађини“.

Према првим, још увек оскудним сазнањима, која је саопштила УНМИК-ова истражна јединица, пронађени остаци убијених су из ораховачког краја. Истраживање ће трајати две недеље. Оваква јама подсећа на оне јаме у Хрватској где су Срби завршавали за време другог светског рата или овог задњег. Ово је стравичан приказ и до сада на Косову и Метохији није пронађена злогласнија српска гробница. Жртве су бацане у јаму дубоку 30 метара а онда су их камиони са обале засипали песком и камењем. Вода је потрпавала убијене што отежава ископавања.

Српску гробницу у Волујку је у више наврата посетио и шеф канцеларије за нестала Хози Пабло Баријбар, који је изјавио да ће се ДНК анализом утврдити ко су жртве, мада је оправдано сумњао да се ради о српским жртвама.

- УНМИК полиција и КФОР су до сада на Косову и Метохији прегледали око хиљаду локација, које су биле означене као логори за Србе. До сада су пронађена 144 логора где су Срби држани у заточеништво. Они су били у тамници у приватним кућама, подрумима, предузећима па и у спортским објектима. Међутим, још увек не знамо где су толико жртве завршиле. У многим случајевима знамо ко су починиоци киднаповања и отмица али и убистава, али без сведока и доказа ми не можемо учинити скоро ништа – каже шеф централне криминалистичке УН истражне полицијске јединице из Приштине Малком Старк.

- На терену Косова и Метохије још увек ради неколико екипа УН полиције на проналажењу тела убијених, друге групе раде на идентификацији, док, ево већ трећу годину истражитељи Хашког трибунала. Екипе које раде на терену на проналажењу убијених до сада су ексхумирале више од 800 Срба на више локација у покрајини који су касније сахрањивани под ознаком НН, такође на неколико гробља на Космету. Највише тако сахрањених има на овом гробљу у Сувој Реци, више од 200, док је око 60 са ознаком НН сахрањено на приштинском гробљу. Поред ознаке НН и броја, на овим местима означена је и општина где су тела убијених пронађена.

Остаје сумња да постоје и друге српске масовне гробнице на Космету и Албанији. Опречно о Волујку:

Шеф истражитеља УНМИК-а Красимир Николов изјавио је Срби да су посмртни остаци 21 лица у селу Волујак код КLINE пронађени још 1999. године

и сахрањени на гробљу у Пећи. Насупрот тврдњама истражитеља, портпарол УНМИК-а.

Марсија Пул је рекла да међународна администрација нема податке о проналаску тих тела по уласку трупа на Косово и Метохију.

У масовној гробници у селу Волујак код Клине до сада је пронађено 21 тело, од чега су седморо Срби – поновила је Пулова, а шеф истраживачког тима тврди да је за десет дана претраге, у пећини Волујак до сада пронађено 13 посмртних остатака.

Село Волујак, петнаест километара јужно од Клине, и десетак лево од магистралног пута Приштина-Пећ, где је и пронађена масовна гробница, пре и у току рата било је јако упориште ОВК. Оно што упућенији примећују је да је оно зона на једној „тачки“ која дели Дреницу и Метохију, па ако су побијени из метохијског градића Ораховац, онда је засигурно да оперативци МУП знају ко је од команданата ОВК био у том сектору.

А ако су са простора Призрена, који припада Метохији, такође неће бити тешко припадницима УНМИК полиције да од вођа ОВК сазнају ко је злочин починио. Истина о масовној гробници у Волујку код Клине, у којој су највероватније посмртни остаци Срба и неалбанаца, скривана је више од седам година

СТРЕЉАНИ И У ЈАМУ БАЦАНИ?!

Могуће је да у јами има још настрадалих. Преко лешева злочинци су бацали земљу, отпад, олупине од аутомобила, ДНК анализе радиће се у Тузли-каже проф.др. Славиша Добричанин.

На стратишту Волујак код Клине приказ више него стравичан. Људске кости помешане смећем, са деловима старих аутомобила, костима угинуле стоке, отпацама, који су бацани у јаму како би се прикрила истина. О томе шта је видео патолог проф. Др. Славиша Добричанин каже:

Литица над јамом Волујак, са које су можда живи скончавали, или су на њој стрељани, а могуће је и ту довожени мртви, па у њу бацани, висока је око 20 метара. Пронађени делови тела су на самом уласку у пећину, па се с великом вероватноћом претпоставља да је 13 разбацаних костура само део остатака оних који су овде скончали.

Да ли су набујали потоци, који су овог пролећа плавили јаме и пећине некадашњег рудника Волујак, избацили на површину делове скелета 13 људи

или је до УНМИК-а о томе допрла вест од оних који нису хтели да прикрију злочине над Србима, иако су их починили њихови сународници, тешко је поверовати да ће се икада сазна. Истраживања ће утврдити да ли, и колико још, има побијених у овој јами, дугачкој око хиљаду метара.

Свих ових година, после рата, овде је бацан шут, стари аутомобили и уинула говеда, па су измешане кости људи и животиња. Форезничари, које је ангажовао УНМИК, имаће овде још доста посла.

У УНМИК-у овим поводом су наговестили да ће се српски патолози укључити у анализе тек почетком наредног месеца, када остаци тела буду пренети у међународни патолошки центар за обдукцију у Малишево. Међутим, за сав тај посао, око утврђивања идентитета убијених, требаће много времена. Јер, све претпоставке указују на вероватноћу да тела убијених могу да буду и на дубини од пола километара, зашта истражитељима који раде у изузетно неповољним временским, али и због наслага шута, тешким условима, треба и више од оног колико се за сада претпоставља. ДНК радиће у Тузли.

Много је још нејасноћа у читавом овом случају. Албански медији у Приштини су га у већини само кратко забележили, а неки и прећутали. Баш као и истражни судија у Пећи, којем је један Албанац, чије је дете пре пет година донело људску кост, све заташкао. Међу Србима, поготово онима који траже неког од својих несталих, расте зебња да су баш њихови најмилији скончали на овом стратишу.

Наставља се претраживање јаме код Клине.

ВОЛУЈАК ОТКРИВА НОВЕ ЖРТВЕ

Портпарол УНМИК-а Марсија Пул саопштила је да су у јами Волујак код Клине форензичари нашли још десет тела, па се број убијених попео на 22. Трагање у јами Волујак ће, по свему судећи, још дуго потрајати, па се страхује да је на овом стратишту скончало много више људи него што се претпоставља.

Сазнаје се да се остаци пронађених тела, одмах након ископавања, пребацују у међународни патолошки центар у Малишеву код Ораховца, одакле је и највише оних који су у јами побијени. Српски извори верују да је у јами најмање педесет жртава углавном из Ратишта, Зочишта, Оптеруше, села одакле су киднаповане читаве српске породице. Иако званичних информација нема, у јавности кружи вест да су међу побијенима идентификована четворица браће Костић, од укупно 14 и два брата Божанића, од четворице које су припадници ОВК одвели неколико месеци пре почетка рата.

ВАЖНО: ПРИКРИВАЊЕ ЗЛОЧИНА

Још 2001. године један албански дечак је пронашао људску кост и донео је кући. Његов отац је одмах пријавио случај али се убрзо све то заташкало и нико о томе није причао док 18. априла 2005. године није обелодањена вест о проналаску масовне гробнице. Заправо гробница у јами код села Вољујак јужно од Клине, откривена је 10. априла, али је вест обелодањена недељу дана касније. Сам чин презентирања јавности текао је прилично неуједначено тако да су се подаци разликовали у зависности од кога су их новинари добили. Из дана у дан су стизале нове вести.

Половином априла у пећини Вољујак у општини Клина, откривена је масовна гробница неалбанаца, до сада је у њој откривено 23 посмртна остатка убијених, углавном Срба. Пронађени остаци тела припадају киднапованим Србима из Оптеруше, Ретимља и Ораховца који су киднаповани у току 1998. године.

ГРОБНИЦА У ОВК УПОРИШТУ

Реч је о Србима несталим 1998. године, изјавила је Марша Пул, портпарол УН на Косову. Гробница се налази у близини болнице у Малишеву.

ПРИШТИНА - Тим форензичара УН обавља ексхумацију тела из масовне гробнице у Малишеву, за која се претпоставља да су тела Срба, саопштили су представници УН.

Реч је о другој масовној гробници пронађеној овог месеца на Косову и Метохији. „Међу многобројним остацима тела пронађена су најмање два сачувана тела“, изјавила је портпарол УН на К.иМ. Марша Пул, додајући да се претпоставља да је реч о Србима несталим 1998. Пронађени остаци 22 особе су жртве терористичке ОВК. Обдукција тела биће обављена у лабораторији у Ораховцу, а након тога све кости пронађене у пећини биће послате у лабораторију Међународне комисије за нестале у Сарајево, односно Тузлу која обавља ДНК анализе костију. Када резултати ДНК буду упоређени с резултатима ДНК узорака крви, која је већ узета од породица, биће добијене прелиминарне идентификације, а коначну идентификацију даће патолог. Иначе бившег косовског премијера Рамуша Харадинаја, са још пет припадника ОВК, Хашки трибунал је оптужио за убијање и отимање српских цивила на К.иМ. у периоду 1998. и 1999.

УБИЈЕНИ ИЛИ ЖИВИ ЗАКОПАНИ?

Српски медији на Космету пренели су изјаве неименованог извора међународне мисије да је у масовној гробници код малишева, тачније иза дома здравља, ископано 13. тела. Нека од њих су остала готово читава, руке су им биле везане жицом. Још се не зна да ли су пре него што су затпани, мучени, мецима убијени или измрцварени и полуживи закопани? Одговор на то даће специјалисти судске медицине Међународног патолошког центра, који је од места где су закопани удаљен непун километар.

Према првим сазнањима у гробници су тела косовских Срба убијени 1998. године, а до сада је ексхумирано њих 13. Судаћи по одећи на лешевима, реч је о мушкарцима, изјавио је Хозе пабло Барајбар, шеф канцеларије УНМИК-а у Приштини за нестала лица. Ново српско стратише, једно од четрдесет колико их је на Космету, обишли су експерти проф.др. Славиша Добричани н, специјалиска судске медицине, помоћник јавног тужиоца Драгољуб Станковић и председник комисије за нестала лица Савета министра и Координационог центра Гвозден Гагић.

УНМИК је започео ископавање лешева затрпаних у јами која је за ову намену ископана. О ближим детаљима рано је говорити, јер ће ископавање трајати, највероватније још коју недељу. Може се предпоставити да је у гробници десет до петнаест тела- изјавио је Гагић.

Сва тела биће пренета у оближњи међународни патолошки центар, а идентификација ће бити много бржа, од оних тела која су пронађена у јами Водујак, на тридесетак километара западније, код Клине, крајем прошлог месеца. Коначан број побијених Срба у тој јами био је 22. У гробници је било и неколико жена. За разлику од те локације, коју су албански медији у Приштини само поменули као штуру вест, о јами код Малишева су опширније известили електронски медији, напомињући да се ископавање „побијених цивила наставља“ не прецизирајући из којег би места они могли да буду.

Ископавање тела из јаме код Малишева се наставља, а упоредо започиње и истрага о још једној масовној гробници, која се налази на простору Дренице у Метохији, где је ОВК имала готово најјаче упориште на Космету.

Ископавање у масовној гробници у Малишеву

У ГРОБНИЦИ 13 ТЕЛА

Портпарол УНМИК-а Реми Дурло изјавио је јуће да су представници Унмикове канцеларије за нестале и киднаповане особе и форецичари, у масовној

гробници код Малишева до сада пронашли остатке тела 10 људи, за које се претпоставља да су Срби.

У заједничкој изјави Танјугу и митровачком Контакт плус радију, Дурло је казао да претпоставља да су у питању посмртни остаци Срба који су нестали 1998. године и нагласио да су неким рукама биле везане на леђима. Додао је да би ископавање на локацији у Малишеву требало да буде завршено до среде, а да се, према информацијама које поседује, сва пронађена тела још налазе тамо, јер је до суботе само једно тело било ископано.

Сурло није могао да каже колико се тела евентуално још налази у гробници код Малишева, указујући да се ископавање на овог локалитету наставља.

САОПШТЕЊЕ:

До јуна 2005. године а према подацима надлежних служби Координационог тела, у масовним гробницама на Космету до сада је ексхумирано око 350 посмртних остатака Срба, а породицама је педато њих 154.

ОТКРИВАЊЕ МАСОВНЕ ГРОБНИЦЕ НА КОСМЕТУ СУ МОГЛЕ БИТИ И РАНИЈЕ ОБАВЉЕНЕ ДА НИЈЕ БИЛО НАМЕРЕ УНМИК-А ДА ПОКАЖЕ НАПРЕДАК ЗБОГ ПОЛИТИЧКИХ ПРИПРЕМА ЗА СТАНДАРДЕ.

У РАЗГОВОРИМА СА ВИСОКИМ ЗВАНИЧНИМ ПРЕДСТАВНИЦИМА УНМИК-а ИЗНЕТ ЈЕ СТАВ ДА МЕЂУ КИДНАПОВАНИМ СРБИМА И АЛБАНЦИМА НЕМА ЖИВИХ.

„САМО ОНА НЕСТАЛА ИЛИ КИДНАПОВАНА ЛИЦА, КОЈА СМО ПРОНАШЛИ, ИДЕНТИФИКОВАЛИ И ПРЕДАЛИ ПОРОДИЦАМА, СМАТРАМО МРТВИМА, ДОК СУ, СВИ ОСТАЛИ ЈОШ УВЕК, ПОТЕНЦИЈАЛНО ЖИВИ. НИКО НЕМА ПРАВО ДА ПОРОДИЦАМА КИДНАПОВАНИХ И НЕСТАЛИХ УЛИВА ЛАЖНУ НАДУ, АЛИ ИМ СЕ НЕ МОЖЕ УСКРАТИТИ ПРАВО НА ЊУ.“

Са УНМИК-ом /до јуна 2005./ су потписана три протокола о сарадњи који су дали конкретне резултате, али за сада нема информација да представници привремених институција активно делују на процесу ексхумација и идентификација тела Срба и неалбанаца на Косову и Метохији. Зато су у оквиру дијалога Приштина – Београд, формиране радне групе, како би се процес одвијао обострано без политичких претензија, јер овај процес треба третирати искључиво као хуманитарни проблем, и у интересу свих оних који траже своје нестале.

САСТАНАК У САВЕЗНОЈ СКУПШТИНИ - УСАГЛАШЕНОСТ СПИСКОВА

На састанку са председником пододбора за Косово и Метохију, Скупштине државне заједнице Србије и Црне Горе који је одржан 2. јуна 2005 са представницима Удружења породица киднапованих и несталих лица на просторима Космета, Црвеног Крста и радне групе усаглашени су спискови киднапованих и несталих лица.

Том приликом су презентована два списка. Један је садржао податке о киднапованих и несталим лицима са чијим је породицама успостављен контакт, и други са именима отетих са чијим породицама није успостављен или је у међувремену изгубљен сваки контакт.

Представници неколико Удружења СЦГ су изразили жељу да се њихово чланство активније укључи у рад и сарађују међусобно, наглашавајући да се осећају запостављеним као на пример они из Берана и Сутомора.

САСТАНАК РАДНЕ ГРУПЕ ЗА НЕСТАЛЕ НА КОСМЕТУ - ЗА ТРИ МЕСЕЦА 200 ТЕЛА

На списку радне групе 2.716 несталих

Председавајући радне групе за расветљавање судбине несталих на Косову и Метохији Франсоа Штам саопштио је на састанку у Приштини да је за непуна три месеца разјашњена судбина више од 200 несталих особа и да су њихови посмртни остаци предати породицама.

Шта је оценио да је између састанка радне групе одржаног у марту 2005 године у Београду и прошлонедељног у Приштини „остварен напредак у ексхумацији и идентификацији посмртних остатака несталих лица“, наводи се у саопштењу у МКЦК које је истовремено достављено медијима у Приштини и Београду.

Према привременом списку радне групе, број несталих сада је 2.716, док је у марту ове године износио 2.919 лица. „Ово је врло позитиван корак напред“, рекао је након састанка Франсоа Штам, додајући да је убеђен да је тај напредак омогућила радна група. „Процес је добио замајац, али то је само почетак. Радна група мора дати одговоре и свим осталим породицама које још чекају вести о својим несталим рођацима“, рекао је Штам, који је и шеф операција МКЦК, за југоисточну Европу.

Шеф београдска делегације у радној групи са нестала лица на Космету Вељко Одаловић најавио је да ће тела несталих особа са Косова и Метохије, која се налазе у централној Србији али још нису предата њиховим породицама, док је

до сада на К. И М. Допремљено 485 идентификованих тела“, рекао је Одаловић након састанка радне групе за расветљавање несталих лица у покрајини.

Одаловић је затражио да УНМИК, КФОР и привремене косметске институције доставе своје информације о несталима и киднапованима, како би се што пре расветлила судбина особа за којима се трага.

НАКОН ОТКРИВАЊА МАСОВНИХ ГРОБНИЦА - ПРЕПОЗНАВАЊЕ ОДЕЋЕ У ЦЕНТРУ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЈУ

У Ораховцу 20 маја 2005. организован је увид у остатке гардеробе која је нађена на телима 13 убијених и покопаних у масовној гробници у Малишеву. Дан касније у Косовској Митровици сви позвани чланови породица дали су појединачно изјаве међународном тужиоцу о начину киднаповања њихових чланова породица и сазнањима која су добили током свих ових година трагања – рекла нам је Олгица Божанић, секретар Удружења киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији.

У САРАЈЕВУ ОДРЖАН ОКРУГЛИ СТО

Представници Удружења породица киднапованих и несталих на подручју Босне и Херцеговине и Космета, одржали су 25. априла 2005. године округли сто у Сарајеву са представницима ИЦМП на коме се разговарало о проблемима идентификације тела киднапованих и несталих лица.

Након обиласка лабораторије у Тузли где се обрађују узорци и врши ДНК анализа закључено је да се ради максимално професионално и да се не праве разлике по националној припадности.

ПРОВОКАЦИЈЕ

Представници албанског Удружења покушали су на састанку да провуку тезу о наводним албанским жртвама у масовној гробници у Волујаку. Тврдили су да су у јаму бацани Албанци које стрељала српска полиција.

Патолог Аднан Ризвић је поновном провером потврдио и потписао да су жртве пронађене у јами Волујак Срби.

Друга провокација била је тврдња да се Албанцима предају тела са три ноге и две главе. Ова изјава је изазвала запрепашћење службе ИЦМП, па је објашњено да је то и теоријски немогуће јер идентификацију и отпремање тела обавља читав тим људи. Осим тога са Космета стижу тела без главе или поломљене лобање, па је немогуће да се деси неки вишак.

ЗАПИС ИЗ КАНЦЕЛАРИЈЕ УДРУЖЕЊА ПОРОДИЦА КИДНАПОВАНИХ И НЕСТАЛИХ У ГРАЧАНИЦИ

Открића масовних гробница пре свих узбуђује оне Србе који већ шест, па и седам година, трагају за својим несталим. ДНК анализе ће угасити многим и последњу наду да су њихови ближњи међу живима.

Албанци су се дигли на устанак и ратовали за територију. Протеравши Србе са вековних огњишта. Срамота за нашу земљу, срамота за међународну заједницу. Били су инертни.

О невино страдалима се ћути. Ни Београд, ни МКЦК, ни амбасадори појединих земаља у Београду, ни УНМИК, НАТО, нико, сви ћуте. Баш као и онај господин Вокер у време мисије на овим просторима. Сећају га се по испољеној бездушности, бомбардовању.

Године пролазе о киднапованима ни трага ни гласа.